

SNG Nova Gorica / Premiera: Božična pesem

Čarobna pravljica, ki ogreje še tako zakrknjeno srce

Današnja potrošniška družba, ki ji ni mar za tiste, ki živijo v pomanjkanju, prisega le na denar in nas tudi v tem adventnem času pričakovanja božičnih praznikov sili le k nakupovanju, tudi nepotrebnega, v siju omamno bleščečih prazničnih luči in drugih okraskov, ki se v mestih pojavljajo zmeraj bolj pomaknjeni v žalostne novembrske dni. Ob tem pa nam misel beži daleč od tistih, ki bi morda od nas poleg materialnih dobrin želeli toplo bližino, stisk prijateljske roke, prsrčen objem...

Prav v brezbrizno družbo, ki ne loči dobrega od zla, naperi kritično ost in na strune srčne dobrote, ki premaga in prežene lakomnost, skopuštvu, zavrtost, pohlepnost, neusmiljenost, zai-gra *Božična pesem* (*A Christmas Carol*), ki jo je znani angleški pisatelj Charles Dickens (1812-1870), literarna zvezda viktorijanske dobe, napisal le v nekaj dneh in je takoj po izdaji v decembru l. 1843 pošla že na božični večer. Baj je z njo Dickens spodbudil spet tistega božičnega duha, ki je bil z leti pozabljen: da je sveti božični čas, čas, ko se družine zbližajo, ko človek odpre svoje srce bližnjemu, ki morda ni tako srečen kot on, in čas, ko naj bi tudi družba postala bolj človeška, pravičnejša, ne pa usmerjena le v dobičkarstvo donosnost.

Dickensova *Božična pesem* je bila od svojega nastanka prevedena v mnogo jezikov in povsod je požela veliko uspeha. Zgodbo so prelili v odrsko in filmsko delo, risanke... Večkrat jo spletajo celo v balet *Hrestač* (tudi v prikazu SNG Opera in balet Ljubljana; vsakič, ko ga uprizarjajo, beleži vse razprodane vstopnice!).

Izredno čarobna gledališka priredba *Božične pesmi*, v kateri so res mojstrsko prepletene različne gledališke zvrsti in prepoznavni razni žanri, se je zarisala na odru Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica in doživela sijajen premierni sprejem v četrtek, 28. novembra 2019, v privlačni sočnosti slovenskega

prevoda Ane Duše. Praizvedba muzikala *Božična pesem*, prave vezenine, nadrobno stkane iz glasbenih, likovnih, scenografskih in svetlobnih draguljev, je bila prav v predbožičnem času, ko si še sami želimo zasukati svoje življenje v drugačno smer, se poglobiti vase in se odpreti sočloveku, postati bolj človeški, manj zagledani in zazrti vase, bolj velikodušni. Prav to je v očarljivi odrski postavitvi, za čarobno skrivnostnost katere so prišli v poštev raznovrstni možni

odrski triki in tehnični pripomočki, s katerimi je dobro opremljen

oder SNG No-

va Gorica, iz

teksta izzbavila in jasno poudarila režiserka Ivana Dijlas, že nekajkrat gostja v SNG Nova Gorica.

Naj spomnimo le na njeno briljantno režijo bizarne operete *Peter Kušter*, ki je doživela izjemen uspeh in laskave nagrade. Tokrat je ob sebi kot asistenta imela Marka Bratuša, umetniškega vodjo novogoriškega gledališča. V tej čarobni pravljici je protagonist nergaški skopuh, pohlepnež, grabežljivec, ljudomrznik, zavrt bogatin Ebenezer Scrooge, ki ne mara Božiča in ga ne praznuje nikdar. Svoje uslužbence še na samo božično vigilijo priganja k delu in jim grozi z odpovedjo. Gre mu le za denar, ki ga z zadovoljstvom prestavlja iz roke v roko, da lahko posluša njegov vabeči zvenket. S trdo besedo odklanja tudi vsakoletno prijazno nečakovo povabilo na skupno božično večerjo. Raje ždi sam na svojem kavču v mrzli sobi in se odeva s priljubljeno odejico. A na tokratni božični večer se mu dogodijo neverjetne stvari. Z onstranstva se mu ob skrivnostnem migotanju medle sobne luči prikaže pokojni sodelavec-solastnik njegovega podjetja Jacob Marley. Noge mu oklepajo težke verige, ki jih za kazen mora z veliko muko vleči prav zaradi tega, ker se je celo življenje pehal le za za-

služkom in bil velik stiskač. Marley mu napove, da ga bodo obiskali trije duhovi, preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, ki mu bodo prikazali njegovo preteklo, sedanje in prihodnje ravnanje ob božičnem času. Prijateljeva prikazen ga opozarja, naj se ne obotavlja storiti vse, kar mu bodo duhovi naročili, ker drugače ga v onstranstvu čaka prav takšna kazen kot njega. Scrooge ves drgeta ob tej misli in v smrtnem strahu opazuje, kaj mu kažejo duhovi. Ob zori se ves presrečen, da je še živ, otrese dotedanje mržnje do vseh in se spremeni v popolnoma drugačnega človeka, postane dober, spravljiv, darežljiv dobrotnik svojih uslužbencev, pa še k nečaku se veselo napoti na božično večerjo. V strah vzbujajoči nočni izkušnji je spoznal, da človeka lahko osrečita le človekost in velikodušnost.

Zahteven opis spreobrnjenja zavrttega nergača in skopuha je res do potankosti enkratno izrisal Radoš Bolčina. Ne da bi nikdar zabredel v patetične vode, je ustvaril več ganljivih trenutkov, ki sežejo do srca. Imeniten je bil v podobi neizprosne godrnjavega bogatina kot tudi človeka, ki se ob prikazni iz onstranstva zaveda svojih zablod in jih skuša takoj popraviti, preden se izteče njegov zemeljski čas. Značajske poteze lika in njegovo duševno stanje je Bolčina zelo učinkovito dograjeval s povednimi gibi in gestikulacijo. Vsi preostali igralci novogoriškega ansambla, Ana Facchini, Peter Harl, Patrizia Jurinčič Finžgar (še posebno čarobna kot Duh preteklosti v mojstrsko izdelanem belem kostumu in vsej dodani odrski "mašineriji"), Jure Kopusar, Matija Rupel, Marjuta Slamič, Urška Taufer, Andrej Zalesjak (vsem je dala izrazite poteze izpovedno močna maska Tine Prpar), so poglobljeno in izredno učinkovito izoblikovali več različnih likov in se spet izjemno izkazali v homogeni skupinski igri, ne da bi kakorkoli stremeli po izstopajočem solističnem nastopu. Res so

čudoviti! Vseskozi krasni in doživeti so tudi njihovo petje (oglašajo se znane slovenske in angleške božične pesmi) in izvedba domiselnih, a zelo zahtevnih koreografskih figur, avtorica katerih je koreografinja Maša Kagao Knez. V kostume iz časa nastanka te magične pravljice je igralce oblekla kostumografinja Jelena Proković. Tudi animacija ogromne lutke igralcem ni delala nikakršnih težav, saj jih je v to umetnost zanesljivo uvedla Barbara Bulatović. Skladatelj Boštjan Gombač je avtor glasbe z mestoma prav skrivnostnim nadihom, ki popolnoma usklajeno diha s predstavo in jo odeva v mehko ali bolj poudarjeno zvočnost, ki

sta jo v živo poustvarjala glasbenika Blaž Celarec in Joži Šalej. K pravljичnemu vzdušju je prispevala tudi osvetlitev odra oblikovalca Jake Varmuža.

Dickensova *Božična pesem* v različici **SNG Nova Gorica** je izredno očarljiva predstava, prepojena s premišljeno izbrano glasbo in napetostjo, ki ne popusti do konca, in se s svojo poudarjeno vsebinsko sporočilnostjo neposredno močno dotakne človekove zavesti in duše. Od nje gledalec odhaja obogaten in s trdnim sklepom, da se bo še sam potrudil postati boljši, kajti nihče ne ve, kaj nas čaka na onem svetu...

Iva Koršič

Patrizia Jurinčič Finžgar, Ana Facchini, Urška Taufer, Peter Harl, Radoš Bolčina; (foto SNG Nova Gorica/Peter Uhan)